

การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐม จากฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวสู่รูปแบบ
และกิจกรรมท่องเที่ยว

The Experiential Tourism in Nakhon Pathom Province:
From Tourism Resources toward Tourism's Patterns and Activities

พิมพ์ชนก มุลมิตร*

(Pimchanok Mulmit)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจและทบทวนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม 2) จัดกิจกรรมและเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม พื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอนครชัยศรี อำเภอสมาปราน จังหวัดนครปฐม ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 50 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง และใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิเคราะห์เนื้อหา

1) ผลการสำรวจและทบทวนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมสามารถแบ่งประเภทแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาและความเชื่อ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2) ในส่วนข้อมูลนักท่องเที่ยวพบว่ามีทัศนคติหวังในด้านสถานที่ท่องเที่ยว โดยมีสิ่งจูงใจด้านแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และมีความพึงพอใจต่อปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านประสบการณ์ที่ได้รับ เมื่อนำผลจากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวมาวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวตามศักยภาพและทรัพยากรของพื้นที่โดยสามารถจัดกิจกรรม และเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม ได้ 4 รูปแบบ 5 เส้นทาง คือ 1) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตร 3) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม 4) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ เส้นทางที่ 1 การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อเส้นทางแสงบุญมณฑล นครชัยศรี เส้นทางที่ 2 เรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนพอเพียงในดินแดนทราวดี เส้นทางที่ 3 เรียนรู้วิถีชีวิตชาวนา เกษตรผสมผสานตามรอยชุมชนต้นแบบ เส้นทาง 4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ วิถีธรรมชาติบำบัด และเส้นทางที่ 5 กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ วิถีพอเพียง

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ทรัพยากรการท่องเที่ยว รูปแบบและกิจกรรมท่องเที่ยว

* สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Lecturer Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

Corresponding author : neopimm@hotmail.com

ABSTRACT

This research aimed 1) to explore and revise tourist attractions in Nakhon Pathom province, 2) to organize tourist activities and tourist routes for Experiential Tourism according to varied tourism resources. Areas of study include: Mueang Nakhon Pathom, Nakhon Chai Si and Sam Phran district. The research method used by interviewed 50 tourism stakeholders with purposive sampling and the questionnaire was used by 400 Thai tourists with convenience sample. The data obtained from the questionnaire were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. In the interview section, use content analysis.

The results were as follows, there were 4 types of tourist attractions in Nakhon Pathom which consisted of agricultural tourist attractions, historical and cultural tourist attractions, religious and beliefs tourist attractions and wellness tourist attractions. Moreover, from a survey of tourist's attitudes, behaviors and satisfactions, it showed that tourists expected tourist attractions. Furthermore, some factors motivated them to decision to travel which were tourist attractions and activities. Also, they satisfied with attractions, activities, and experiences factors. Consequently, the research findings were analyzed by the outputs of varied tourism resources and the tourist's behavior and satisfaction that could organize 4 types of tourism and 5 Experiential Tourism routes as: 1) Religious and Beliefs Experiential Tourism 2) Agricultural Experiential Tourism 3) Historical and Cultural Experiential Tourism and 4) Wellness Experiential Tourism. For 5 Experiential tourism routes as: 1) Religious and Beliefs on Pilgrimage journey 2) Historical, Cultural and Sufficiency Economy in Dvaravati territory; 3) Learning farmer lifestyle, Integrated farming for Experiential Tourism; 4) Wellness Experiential Tourism with natural therapy way and 5) Wellness Experiential Tourism with sufficient economy way.

Keywords : Experiential Tourism, Tourism Resources, Tourism's Patterns and Activities

Article history: Received 1 August 2018, Revised 14 August 2018, Accepted 22 August 2018

1. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยนั้นเป็นแหล่งที่มีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ถือเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอันดับต้น ๆ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์หลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก (ฉันทวีวรรณถนอม 2552: 15) บทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา คือ ด้านเศรษฐกิจที่มีการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้และแลกเปลี่ยนในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (วารินทร์ มัชฌิมบุรุษ. 2554) ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม การท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และมีการท่องเที่ยวนำมาเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และแหล่งโบราณคดีในประเทศของเราด้วย ในอดีตประเทศไทยเน้นการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) เพื่อต้องการให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเที่ยวชมยังแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ จนก่อให้เกิดผลกระทบทางลบในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องปลอดภัย สะอาด มีการรักษาสภาพแวดล้อม และนิยมใช้สื่อสารสนเทศในการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นรูปแบบของการท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้มเปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative Tourism) เน้นการท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะทางเฉพาะกลุ่มมากขึ้น (Niche Tourism) เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร (Volunteerism) การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อาหาร (Gastronomic Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro – tourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (cultural tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และนักท่องเที่ยวก็มีแนวโน้มต้องการที่จะเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างในการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มนั้นก็มีความมุ่งหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Dowling (2002: 23) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวทุกประเภทควรนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (All tourism should be sustainable tourism) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังมีความพร้อมของทรัพยากรพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม และเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2558: ออนไลน์) ยุทธศาสตร์การพัฒนา การท่องเที่ยวไทยมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน และยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพอันเป็นการสร้างทางเลือกใหม่แก่การท่องเที่ยวไทย อีกทั้งเป็นการสร้างคุณค่า และมูลค่าเพิ่มตามกลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยสร้างสรรค์

กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพิเศษเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในสินค้าการท่องเที่ยว

จากกระแสการท่องเที่ยวทางเลือก ประกอบกับความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม ดังกล่าว พบว่าจังหวัดนครปฐมได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดโดยบรรจุการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครปฐม 4 ปี (พ.ศ. 2558 – 2561) โดยมีวิสัยทัศน์จังหวัดนครปฐม คือ “เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมที่ปลอดภัยได้มาตรฐานสากล การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานทางการท่องเที่ยวและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้อยู่ในระดับต้นของประเทศไว้ในประเด็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ให้อยู่ในระดับต้นของประเทศ โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์คือการรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีกลยุทธ์ดังนี้คือ 1) พัฒนาปัจจัยพื้นฐาน/ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพสิ่งแวดล้อม 2) ระบบสาธารณูปโภคเข้าสู่มาตรฐานการท่องเที่ยว 3) พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยว การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการและศักยภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยว 5) พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้จังหวัดนครปฐมมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งจะทำให้ภาคการท่องเที่ยว มีการเจริญเติบโตมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดนครปฐมได้แก่ องค์พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ พุทธมณฑล พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง วัดไร่ขิง ตลาดน้ำดอนหวาย และลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้ สามพราน ฯลฯ

เมื่อพิจารณาจากสถิติการท่องเที่ยวพบว่าในปี 2557 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม จำนวน 563,349 คน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน ประมาณวันละ 905.57 บาท และมีรายได้รวม ประมาณ 622.13 ล้านบาท และจากการเดินทางท่องเที่ยวในปี 2558 พบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเพิ่มขึ้น เป็นจำนวน 595,672 คน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.74 โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน ประมาณวันละ 940.34 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.84 และมีรายได้รวม ประมาณ 679.65 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.25 ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่กลับมีจำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวลดลง คือ ในปี 2557 จำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 1.51 วัน และในปี 2558 จำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว เฉลี่ย 1.50 วัน ลดลงร้อยละ -0.01 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2560)

กล่าวได้ว่าจังหวัดนครปฐมมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ แต่ก็ยังไม่ทำให้เกิดการพักค้างคืน หรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวที่นานขึ้น ถึงแม้ว่าจังหวัดนครปฐม ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การเกษตร และวัฒนธรรม แต่หลายแหล่งยังประสบปัญหาด้านการพัฒนาศักยภาพ การจัดรูปแบบกิจกรรมยังคงเป็นกิจกรรมเดิม หรือเส้นทางการ

ห้องเที่ยวเส้นทางเดิม จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่เกิดการมาเที่ยวซ้ำและนักท่องเที่ยวยังไม่เกิดการเรียนรู้หรือเข้าถึงวิถีชีวิตชุมชนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งหลายแหล่งยังประสบปัญหาด้านการพัฒนาศักยภาพทางการบริการและการท่องเที่ยวที่ยังขาดการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งถูกนำไปใช้ประกอบกิจกรรมที่เป็นไปเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของชุมชน หรือบางแหล่งยังมีการจัดภูมิทัศน์ที่ขัดกับความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ตลอดจนการขาดระบบการจัดการที่เหมาะสมกับรูปแบบแหล่งท่องเที่ยว อันส่งผลถึงการขาดมุมมองในศักยภาพที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรจะถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ (นิพล เชื้อเมืองพาน 2556: 7)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐม จากฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวสู่รูปแบบและกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพของแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้และกลับมาเที่ยวซ้ำ โดยจะเน้นการพัฒนาควบคู่กับการอนุรักษ์ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวและสร้างแหล่งเรียนรู้แลกเปลี่ยนระหว่างนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนกับชุมชนในพื้นที่ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

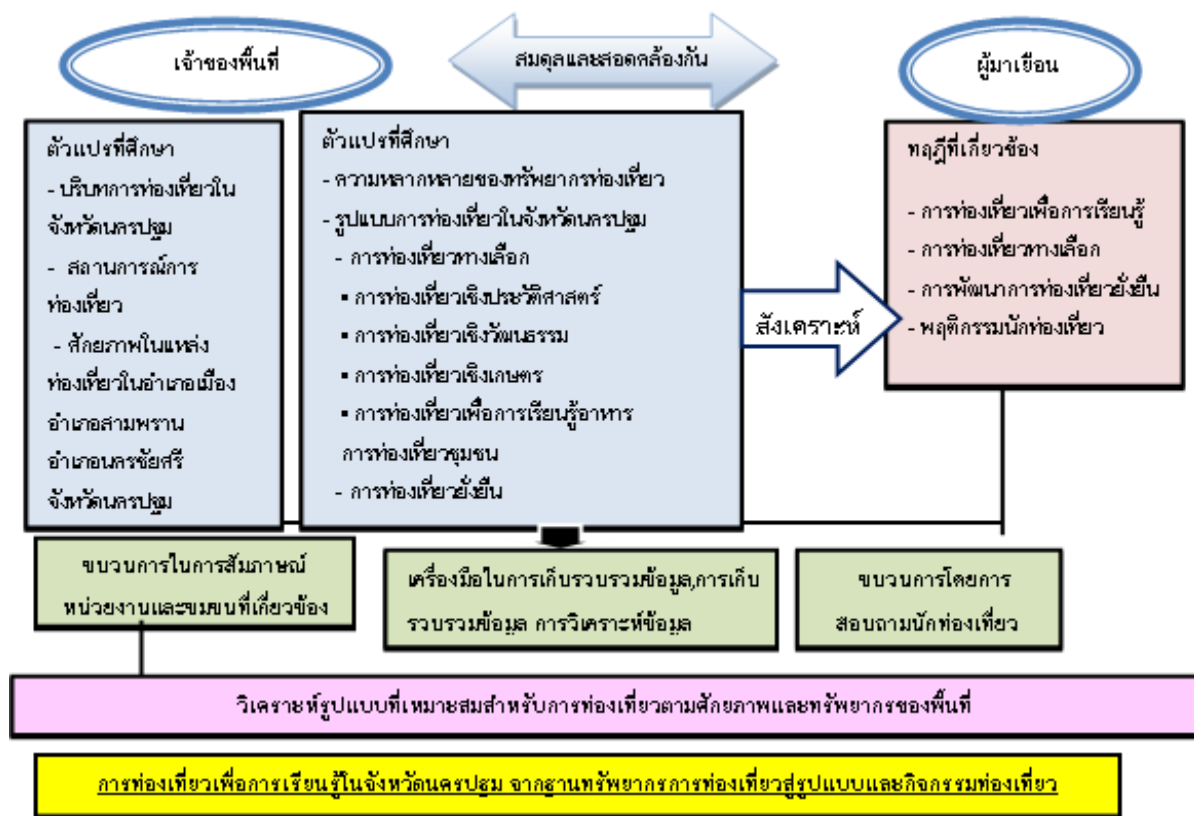
1. เพื่อสำรวจและทบทวนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อจัดกิจกรรม และเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้มีแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐม จากฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวสู่รูปแบบและกิจกรรมท่องเที่ยว จากแนวคิดด้านการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และกิจกรรมการท่องเที่ยวมาใช้ในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว ดังนี้

การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกรูปแบบหนึ่งที่มีเป้าหมายสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมุ่งผลที่เกิดจากกระแสการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว ดังที่ Cohen (1979) ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบชอบทดลองที่มีลักษณะชอบติดต่อกับคนท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของคนท้องถิ่น เน้นกิจกรรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการแสดงความเคารพต่อวัฒนธรรมวิถีชีวิตท้องถิ่นของเจ้าบ้าน รวมทั้งแสวงหาประสบการณ์และการเรียนรู้มากกว่าเพียงแค่การไปมองดูด้วยความประหลาดใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fuggle (2016) ที่ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่เกิดการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และคน

ในท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Smith (2005: 5) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้คือการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่น รวมถึงการสร้างคุณภาพประสบการณ์การเยี่ยมชมที่น่าจดจำที่เป็นผลลัพธ์ที่แลกเปลี่ยนกันระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะที่คนในท้องถิ่นได้รู้ถึงความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และสร้างโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ประทับใจน่าจดจำซึ่งก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้เกิดการสะท้อนคุณค่าและทัศนคติเฉพาะบุคคล ทั้งยังเพิ่มความสนใจในวิถีชีวิตแก่นักท่องเที่ยวมาก โดยมีมาตรฐานของการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ (Experiential Tourism) ที่เป็นประเด็นสำคัญคือผลที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้นำไปสู่ประสบการณ์การมีส่วนร่วมอย่างเต็มรูปแบบซึ่งทำให้ได้รับความรู้ใหม่และประสบการณ์ที่แท้จริง และดึงดูดผู้คนมายังแหล่งท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงกับประสาทสัมผัสจากการได้ยิน การได้กลิ่น การได้ลิ้มรส และการได้สัมผัส เพื่อให้รับประสบการณ์ที่สร้างสรรค์โดยตรง ผลจากการทบทวนผู้วิจัยได้นำมาสร้างกรอบดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบดำเนินการวิจัย

ดังนั้นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐมจะให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่น และเกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิด การได้ทดลองปฏิบัติ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้เรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด

นครปฐมในระหว่างการท่องเที่ยวและได้รับประสบการณ์ที่ประทับใจผ่านเส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ ชุมชนท้องถิ่น และ นักท่องเที่ยวชาวไทย ปี 2559 จำนวน 696,949 คน (สำนักงานจังหวัดนครปฐม 2560)

3.2 กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 50 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีรายละเอียดดังนี้ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตการสำรวจไม่น้อยกว่า 10 ปี สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอำเภอเมือง อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐมซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลไม่จำกัดเพศ รายได้ และระดับการศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 15 คน ผู้นำชุมชน 15 คน ผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว 20 คน

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม โดยเลือกตัวอย่างตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sample) และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้การกำหนดจำนวนตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (1973) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม ในปี 2559 จำนวน 564,678 คน (สำนักงานจังหวัดนครปฐม 2560) โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสำรวจและสัมภาษณ์เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยสัมภาษณ์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน และผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว และแบบสำรวจ ทศนคติ พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐมจากฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวสู่รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว

3.4 การใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

4.1 เพื่อสำรวจและทบทวนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม โดยได้จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณดังนี้

4.1.1 จากการสำรวจและทบทวนแหล่งท่องเที่ยว และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน และผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอสามปราน อำเภอนครชัยศรี อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1) ชุมชนคลองลัดอีแต่น อำเภอสามปราน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตร มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ ชุมชนทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักโดยการปลูกสวนผลไม้ทำไร่และทำนาข้าว มีกิจกรรมการนั่งรถรางชมวิถีการทำเกษตรแบบปลอดภัย ชุมชนเน้นในการช่วยกันดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนเป็นอย่างดี มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และมีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่ มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่อาสาสมัคร และมีสื่อหลายประเภทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ เป็นต้น ทั้งนี้ยังมีการฉายวิดีโอทัศน์และบรรยายกิจกรรมแนะนำสถานที่และกติกาการปฏิบัติตนสำหรับนักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งมีการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยการให้ความรู้ นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และข้อห้ามของพื้นที่ โดยจัดกิจกรรมด้านการศึกษาธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างดั้งเดิมให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน เช่น กิจกรรมการดูนก การศึกษาพันธุ์ไม้ เป็นต้น

2) ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชบ้านลานแหลม อำเภอนครชัยศรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนเชิงเกษตร เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวนา โดยมีการเก็บรวบรวมและจัดแสดงเครื่องมือ เครื่องใช้ของชาวนาไทย มีการเล่าขานตำนานวิถีชาวนาไทย มีการเก็บรวบรวมอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำนาสมัยก่อน และมีรูปปั้นหุ่นจำลองสาธิตขั้นตอนการทำนา เครื่องมือเครื่องใช้การเกษตร เครื่องมือจับปลา เครื่องมือก่อสร้างบ้านเรือน มีการสาธิตเกษตรแบบดั้งเดิม เช่น การฝัดข้าว การฟาดข้าว และการสีข้าวด้วยเครื่องสีโบราณ ภูมิปัญญาในการหุงข้าวด้วยหม้อกระต๋าดิน เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ในรูปแบบของการชมสวนเกษตร มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมเป็นประจำตามเวลาที่กำหนดโดยให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

3) ชุมชนแหลมบัว เป็นชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรที่สามารถเรียนรู้กระบวนการปลูกเป็น 3 ชั้น มีการชดบ่อเลี้ยงปลาหลากหลายชนิด อาทิ ปลาแรด ปลากุร่าย ปลาตะเพียน ปลานิล ซึ่งบริเวณโดยรอบมีการจัดสรรพื้นที่ในการทำเกษตรเกือบทุกครัวเรือน มีพืชต่างชนิดทั้งนาข้าว และพืชผักชนิดต่างๆ จึงเป็นจุดเด่นของพื้นที่ และมีสิ่งดึงดูดใจ ได้แก่ สวนวนเกษตร ฐานการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ โดยมีกิจกรรมการฟังบรรยายเกี่ยวกับสวนเกษตร วิถีชีวิตเกษตรกร และการชมการสาธิตการปลูกพืชปลอดภัย การเลี้ยงปลา และกิจกรรมฐานการเรียนรู้วนเกษตร รวมถึงกิจกรรมด้านการศึกษาธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างดั้งเดิมให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน เช่น กิจกรรม การดูนก การศึกษาพันธุ์ไม้ พร้อมทั้งมีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นประจำตามเวลาที่กำหนด

4) วัดกลางบางแก้ว เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม เนื่องจากวัดกลางบางแก้วเป็นวัดโบราณที่มีโบสถ์วิหารและพระประธานที่เก่าแก่ซึ่งถูกสร้างขึ้นในสมัยต้นกรุงศรีอยุธยา อีกทั้งยังมีพิพิธภัณฑสถานวิทยานายก ปัจจัยทางการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวมีการจัด

แสดงเป็นพิพิธภัณฑ์พุทธวิถีนายกซึ่งจะมีการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ชั้นล่างจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติ ข้าวของเครื่องใช้ของหลวงปู่บุญ เช่น พระเครื่อง เครื่องรางของขลัง วัตถุมงคล เครื่องเบญจรงค์ต่าง ๆ ชั้นที่สองจัดแสดงเกี่ยวกับของใช้ เครื่องเบญจรงค์ เครื่องลายครามถ้วยชามของใช้ต่าง ๆ ที่ถูกค้นพบ ชั้นที่สามจัดแสดงพระพุทธรูป และพระบูชาไม้แกะจะมีภูมิทัศน์ของหลวงปู่เป็นเนื้อไม้สัก นอกจากนี้ภายในวัดยังมีภาพจิตรกรรม หอพระไตรปิฎก และอุโบสถวัดกลางบางแก้ว มีการให้บริการมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมเป็นประจำตามเวลาที่ให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวและภรรยาของนักท่องเที่ยว และมีตัวแทนของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

5) ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนทางศาสนาและความเชื่อ มีสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ 1) ลูกนิมิต 100 ลูก 2) เปี้ยแก่ยักษ์ 3) หม้อยายักษ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก 4) ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ในส่วนของกิจกรรมเกี่ยวกับการทำบุญ เสริมบารมี มีจุดเด่น คือ การปดทอง ลูกนิมิต 100 ลูก การปดทองเปี้ยแก่ที่ใหญ่ที่สุด มีการสะเดาะเคราะห์ ต่อชะตา การเช่าวัตถุมงคลและเครื่องรางของขลัง กิจกรรมเกี่ยวกับการทำยาสมุนไพรไทย กิจกรรมการเลือกชิมอาหาร ขนมพื้นบ้าน กิจกรรมการลองเรือชมทิวทัศน์ ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี กิจกรรมการให้อาหารปลาบริเวณแพ กิจกรรมการนวดแผน โดยชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งปลูกสร้างดั้งเดิมในพื้นที่ท่องเที่ยว

6) วัดลานตากฟ้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อ โดยมีสิ่งที่น่าสนใจดึงดูดใจภายในวัด เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา วิถีการใช้ชีวิตของชาวบ้านที่มีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างเป็นมิตร ไม่ทำลายธรรมชาติ และช่วยกันส่งเสริมให้วัดเป็นที่รู้จักต่อคนภายนอกเพื่ออนุรักษ์ให้ทรัพยากรยังคงอยู่สืบไป ภายในวัดยังมีพระพุทธรูปประจำตำบลที่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมที่แห่งนี้ และมีงานประเพณีที่จัดขึ้น คือ งานลอยกระทงเดือน 10 งานประจำปี เดือน 3 ที่ทางวัดจัดขึ้นในทุกๆ ปี มีกิจกรรมการเวียนเทียน การทอดกฐิน การให้อาหารปลา และยังมีการแข่งขันการจุดพลุที่สวยงามที่สุด

7) วัดศรีมหาโพธิ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อ และสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้เชิงสุขภาพ จุดเด่นที่สำคัญคือ พระพุทธรูปปางไสยาสน์อายุประมาณ 400 ปี นามหลวงพ่อด่าง มีวิหารเก่าที่มีฐานมีลักษณะแอ่นโค้งลงแบบตอกข้าง หลังคามุงด้วยกระเบื้องกาบกล้วย ด้านหน้าประตูทางเข้าเพียงบานเดียว ตรงนอกเสาแกะสลักลายไขปลา และลายแข่งสิงห์ ด้านหน้ามีหน้าต่างเพียง 1 บาน ส่วนวิหารไม่มีหน้าต่างทั้ง 2 ผนัง เพดานวางซื่อลอยแบบสมัยอยุธยา นอกจากนี้ยังมีพระโพธิ์สัตว์กวนอิม โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ได้แก่ สักการะหลวงพ่อด่างที่มีความศักดิ์สิทธิ์ เทียวชมวิหารเก่าและกราบสักการะพระโพธิ์สัตว์กวนอิม และการอบสมุนไพรในช่วงเย็น ชุมชนในท้องถิ่นยังได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

8) วัดบางพระ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อ จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวคือ รูปเหมือนหลวงพ่อด่าง และมีศาลาการเปรียญที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อด่าง เพื่อให้ผู้คนกราบไหว้ และการสักยันต์ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการการท่องเที่ยว ดูแลและรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น และมีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทต่อการจัดการการท่องเที่ยว สิ่งที่น่าดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวในเรื่องของการสักยันต์และเครื่องรางของขลังของหลวงพ่อบุญรอดเหมือนหลวงพ่อบุญรอด ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมายังวัดบางพระ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาช่วยจัดการ และดูแลความเรียบร้อยภายในวัด

9) วัดตุ๊กตา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ มีกลุ่มสตรีนวดแผนไทยวัดตุ๊กตา และมีชื่อเสียงในเรื่องของเครื่องรางของขลัง โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้เที่ยวชมและใช้บริการกลุ่มสตรีนวดแผนไทยวัดตุ๊กตาซึ่งเป็นศูนย์นวดแผนไทยเพื่อสุขภาพที่มีคุณภาพ ให้บริการด้านนวดแผนไทย นวดฝ่าเท้า นวดเฉพาะจุด นวดประคบสมุนไพร นวดเพื่อเผาผลาญไขมัน โดยมีสิ่งที่น่าสนใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์นวดแผนไทยเพื่อสุขภาพที่มีคุณภาพ

10) ชุมชนปทุมมอโศก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนเชิงเกษตรและเชิงสุขภาพ โดยเป็นชุมชนที่พึ่งพาตนเอง และมีความเป็นอยู่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยเปิดให้ผู้สนใจทางธรรมได้เข้ามาปฏิบัติธรรมพร้อมทั้งเรียนรู้การใช้ชีวิตที่พอเพียง และมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้เรียนรู้ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยสะอาต สาธิตการทำเต้าหู้ กะปิ หรือการสาธิตทำแชมพู และยังมีร้านค้าจัดจำหน่ายสินค้าที่เป็นสมุนไพรธรรมชาติ เช่น ยาสระผมสมุนไพร น้ำยาล้างจาน น้ำหมักชีวภาพ น้ำมะเฟืองขัดผิว หวีไม้ และพืชพรรณนานาชนิดที่ปลอดสารพิษ จุดเด่นที่สำคัญ คือ การพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการร่วมมือ ร่วมใจกันของคนในชุมชนอย่างฐานการเรียนรู้ในชุมชนที่ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ คนในชุมชนก็เป็นผู้ให้ความรู้ และเป็นผู้ดูแลรักษา

11) พิพิธภัณฑ์ภัณฑสถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเป็นวัตถุโบราณที่ค้นพบในจังหวัดนครปฐมสมัยทวารวดีที่นำมาเก็บรวบรวมและจัดแสดงเอาไว้ที่บึงบอกรวมความเป็นมาและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในสมัยก่อน ทั้งนี้สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว คือ โบราณวัตถุสมัยทวารวดีที่มีการขุดค้นพบภายในจังหวัดนครปฐมโดยมีการนำมาจัดแสดงให้ผู้สนใจเข้ามาเที่ยวชม อาทิ ประติมากรรมรูปกวางหมอบ ธรรมจักร และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่สนใจได้มีโอกาสเข้าถึงได้ง่ายขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมนั่งน้อย ย้อนรอยอดีตและกิจกรรมตามโรงเรียนต่างๆ ที่มีความสนใจ

12) ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย ปิยะชนก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชน ค้นหาความหมายที่แฝงปรัชญาชีวิตในเครื่องแต่งกายไททรงดำ มีกิจกรรมพักผ่อนเรียนรู้และทดลองทำเครื่องหอมไททรงดำ เช่น การหยอดแป้งพวงที่เป็นที่นิยมแต่ครั้งอดีต เลือกซื้อของฝากหอม เช่น แป้งขมิ้น ขี้ผึ้งกะทิสด ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาที่ผลิตจำนวนไม่มากเพื่อคุณภาพและใช้เครื่องสมุนไพรจากธรรมชาติ สาธิตการทำอาหารจากพืชผักสวนครัวที่บ้านที่ปลูกในบริเวณสวน และยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานชุมชนมีกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเข้มแข็งน่าอยู่อย่างยั่งยืนโดยประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมปัจจุบัน มีการพาออกนอกสถานที่ไปหมู่บ้านสะแกราย เพื่อชมกิจกรรมชุมชน และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นโดยชุมชน

4.1.2 จากการสอบถามความคาดหวัง พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างเดินทางมาจังหวัดนครปฐมมากกว่า 3 ครั้ง โดยมีเหตุผลหลักในการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ คือ เดินทางมาไหว้พระ รองลงมาเดินทางมาเพื่อพักผ่อน แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจที่เดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ คือ เพื่อน/ญาติ รองลงมาจากเฟสบุ๊ก และมีความคาดหวังในด้านสถานที่ท่องเที่ยว โดยมีสิ่งจูงใจที่ทำให้เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ทั้งนี้มีการจัดการเดินทางด้วยตนเองโดยเดินทางมาด้วยครอบครัว/ญาติ ใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน และแวะท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี และเดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว ส่วนการเลือกซื้อสินค้าที่ระลึกหรือของฝาก นักท่องเที่ยวนิยมเลือกซื้อประเภทอาหาร เครื่องดื่ม โดยมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางมาครั้งนี้ จำนวน 1,001 – 2,000 บาท

2) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้ตามปัจจัยการท่องเที่ยวในด้านสถานที่ ค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.03 และด้านประสบการณ์ที่ได้รับ ค่าเฉลี่ย 4.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมากต่อการบริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.16 รองลงมาพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ตู้ ATM โทรศัพท์สาธารณะห้องน้ำห้องสุขา เป็นต้น ค่าเฉลี่ย 4.14 และพึงพอใจในความสวยงาม บรรยากาศของสถานที่ ค่าเฉลี่ย 4.08

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.09 รองลงมาพึงพอใจต่อการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.04 และพึงพอใจต่อความเหมาะสมของกิจกรรมกับระยะเวลาในการจัดและร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 4.01 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อด้านประสบการณ์ที่ได้รับในระดับมากต่อการได้รับประสบการณ์และเรื่องราวจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ และการได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมตามความสนใจมีค่าเฉลี่ย 4.07 เท่ากัน รองลงมาพึงพอใจต่อการได้สัมผัสทั้ง 5 (การได้กลิ่น การได้ชิม การได้ยิน การได้สัมผัส การได้ชม) ในการรับประสบการณ์จากการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.00 และพึงพอใจต่อการมีโอกาสร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ค่าเฉลี่ย 3.91

3) ความคาดหวัง การท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับจังหวัดนครปฐม คือ การพักผ่อน โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ไหว้พระ/ทำบุญ รองลงมา เยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว

4.2 ผลการจัดกิจกรรม และเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรม ความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนำมาวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวตามศักยภาพและทรัพยากรของพื้นที่ โดยสามารถจัดกิจกรรม และเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม ได้ 4 รูปแบบการท่องเที่ยว ดังนี้

4.2.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อ คือ 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้บนเส้นทางแสวงบุญ มณฑลนครชัยศรี แหล่งสร้างสุขที่แท้จริง วัดกลางบางแก้ว วัดลานตากฟ้า 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เครื่องรางของขลังตามรอยเกจิผู้เรืองเวทย์ วัดบางพระ วัดกลางบางแก้ว วัดศรีมหาโพธิ์ วัดตุ๊กตา

4.2.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตร คือ 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ที่คลองลัดอีแต่น 2) กิจกรรมเกษตร กิจกรรมการปลูกข้าว ที่ชุมชนแหลมบัว 3) กิจกรรมการแปรรูปส้มโอที่คลองลัดอีแต่น 4) กิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษที่แหลมบัว

4.2.3 รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมราวดีที่พิพิธภัณฑสถานพระปฐมเจดีย์ และองค์พระปฐมเจดีย์ 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาชาวบ้านและเศรษฐกิจพอเพียงที่ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชบ้านลานแหลม ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญา ไทยปิยะชนก และชุมชนปฐมอโศก

4.2.4 รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญา ไทยปิยะชนก คลองลัดอีแต่น วัดตุ๊กตา วัดศรีมหาโพธิ์ 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ ชุมชนปฐมอโศก ชุมชนแหลมบัว ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง วัดตุ๊กตา วัดศรีมหาโพธิ์

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมมีบริบทและศักยภาพตามปัจจัยทางการท่องเที่ยว 5 ด้าน ตามลำดับความสำคัญ คือ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย 2) กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เน้นด้านการทำกิจกรรมทางศาสนา การเกษตร และกิจกรรมเชิงสุขภาพ 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างสะดวกถึงแม้ว่าบางแห่งจะขาดป้ายบอกทางที่ชัดเจน 4) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างมีความพร้อม ยกเว้นบางที่จะพบปัญหาในเรื่องของที่จอดรถ และห้องสุขา 5) ด้านที่พัก ส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว

โดยสามารถแบ่งประเภทแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาและความเชื่อ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จากการสำรวจทัศนคติ พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจพบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในด้านสถานที่ท่องเที่ยว

สำหรับสิ่งจูงใจที่ทำให้เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และมีความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านประสบการณ์ที่ได้รับ ผลจากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวนำมาวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวตามศักยภาพและทรัพยากรของพื้นที่โดยสามารถจัดกิจกรรม และเส้นทางทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมได้ 4

รูปแบบการท่องเที่ยว คือ 1) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตร 3) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม 4) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ และ 5) เส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้

เส้นทางที่ 1 การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทางศาสนาและความเชื่อเส้นทางแสวงบุญมณฑลนครชัยศรี

เส้นทางที่ 2 เรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชนพอเพียงในดินแดน ทวารวดี

เส้นทางที่ 3 เรียนรู้วิถีชีวิตชาวนา เกษตรผสมผสาน ตามรอยชุมชนต้นแบบ

เส้นทางที่ 4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ วิถีธรรมชาติบำบัด

เส้นทางที่ 5 กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสุขภาพ วิถีพอเพียง

5.2 อภิปรายผลวิจัย

จากการสำรวจและทบทวนแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สามารถแบ่งประเภทแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ชุมชนคลองลัดอีแต่น อำเภอสามพราน และชุมชนแหลมบัว อำเภอนครชัยศรี แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชบ้านลานแหลม ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง อำเภอนครชัยศรี พิพิธภัณฑ์ภัณฑสถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทยปิยะชนก อำเภอเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนาและความเชื่อ ได้แก่ วัดกลางบางแก้ว วัดลานตากฟ้า วัดศรีมหาโพธิ์ วัดบางพระ วัดตุ๊กตา อำเภอนครชัยศรี และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ วัดศรีมหาโพธิ์ในด้านการอบสมุนไพร วัดตุ๊กตาในด้านของการนวดแผนโบราณ วัดกลางคูเวียงในด้านของสูตรยาสมุนไพร ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทยปิยะชนก เกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพ และปฐมอโศกเกี่ยวกับด้านสมาธิบำบัด การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ดังนั้นการจัดกิจกรรม และเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมขึ้นอยู่กับลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวและรูปแบบทางการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อมาพักผ่อน และได้มีกิจกรรมการเรียนรู้จากฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ดังนี้ คือ ชุมชนคลองลัดอีแต่น อำเภอสามพราน และชุมชนแหลมบัว อำเภอนครชัยศรี เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงเกษตรที่มีกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ และการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับวิถีเกษตรปลอดสารพิษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพกร ณ สงขลา (2556: 228 – 229) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตอบสนองหลักการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ได้แก่ ความสวยงามของภูมิทัศน์ พื้นที่ธรรมชาติ และความเป็นวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีกิจกรรมเสริมอื่นๆ ที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวตามความเหมาะสม คือ การให้ความรู้ การสาธิต การจำหน่ายสินค้า และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว (2557: 1) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางดานการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรม โดยให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี เป็นการนำเอาทรัพยากรภายในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างรายได้แก่

ครอบครัวและชุมชนและยังเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ให้เกิดความยั่งยืนควบคู่กับการที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมสัมผัสกับวิถีชีวิตเกษตร ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มีส่วนรวมในกิจกรรมด้านการเกษตรที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเกษตรและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งสามารถซื้อหาผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนกลับไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในด้านทัศนคติ พฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมที่พบว่านักท่องเที่ยวนิยมเลือกซื้ออาหารและเครื่องดื่มเป็นของฝากกลับไป ซึ่งถือเป็นการกระจายรายได้โดยตรงลงสู่ชุมชนที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งทำให้ชุมชนสามารถเกิดการพัฒนายั่งยืน

ดังที่ เท็ดชาย ช่วยบำรุง (2552: 55 - 62) ได้กล่าวถึงหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ประการหนึ่งว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนรวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมและการดำเนินการที่จะช่วยส่งเสริมลักษณะเด่นของสภาพภูมิทัศน์และพื้นที่ในบริเวณนั้นความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและโอกาสในการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ กิจกรรมต่างๆ ควรมุ่งให้เกิดประสบการณ์ที่มีคุณภาพ อันนำไปสู่ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวขณะที่ยังยึดมั่นในหลักการอื่นๆ ของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ จะมุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่าเรื่อง และการสาธิตในกิจกรรมต่าง อาทิ เรียนรู้การทำอาหารของชาวไทยทรงดำ กิจกรรมเรียนรู้และทดลองทำเครื่องหอมไทยทรงดำ การสาธิตการตำข้าว การสาธิตการการหุงข้าวด้วยหม้อกระทะดิน เพื่อให้ผู้นักเรียนในรุ่นต่อไปได้เรียนความเป็นมาวิถีชีวิตท้องถิ่น เนื่องจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบันสนใจต่อการท่องเที่ยวที่การให้สาธิตและเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fuggle (2016) ที่เสนอว่าการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่กล่าวไว้รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่เกิดการทดลองกิจกรรมต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และคนในท้องถิ่น สิ่งสำคัญที่สุดคือประสบการณ์เหล่านี้ช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความทรงจำที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ นอกจากนี้กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ยังทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ในลักษณะของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ที่ได้เชื่อมโยงกับประสาทสัมผัส คือการได้รับประสบการณ์จากการได้ยินการอธิบายเรื่องราว การได้กลิ่น การได้ลิ้มรสอาหาร และการได้สัมผัสกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้รับประสบการณ์ที่สร้างสรรค์โดยตรง

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมมีความหลากหลาย แต่ยังไม่ได้พัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่นและสร้างประสบการณ์สำหรับนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวตามประเด็นของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ 1) แหล่งท่องเที่ยวระดับโดดเด่นเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว (Demand generators) คือ แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เป็นแรงจูงใจแรกที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว 2) แหล่งท่องเที่ยวระดับรอง (Supporting experiences) คือ แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ใช่แรงจูงใจหลักของนักท่องเที่ยว แต่มีแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้เวลาและจับจ้องใช้สอยในแหล่งท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น และ 3) แหล่งท่องเที่ยวไม่อยู่ในกระแส แต่มีลักษณะพิเศษซ่อนอยู่ (Hidden gems) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ซ่อนเป็นความลับภายในท้องถิ่นแต่มีศักยภาพในการเพิ่ม

มูลค่าในการสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ผลิตภัณฑ์งานฝีมือภายในท้องถิ่น ดนตรีไทย โบราณ

2. ควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยว คนในชุมชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและนำทรัพยากร ประเพณี วิถีชีวิต และกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จริง และได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ รวมถึงการบอกปากต่อปาก จึงจะทำให้การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐมจะเกิดขึ้น และมีประสิทธิภาพได้

3. จากการวิจัยพบว่าตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จะมีมิติทางการท่องเที่ยวทั้ง 5 ด้าน แต่ยังขาดมิติ การเพิ่มคุณค่าทางการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งที่ดูมีความน่าสนใจแต่กลับไม่ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว

4. จากการวิจัยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมยังขาดการประเมินขีดความสามารถทางการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดจำนวน นักท่องเที่ยวและประเภทนักท่องเที่ยวตามความเหมาะสม

5. สามารถนำกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ตามความหลากหลายของ ทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐมไปประยุกต์ใช้ในการทำโปรแกรมการท่องเที่ยว 1 วัน ให้กับบริษัท ท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม และสามารถนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวนี้แก่สถาบันการศึกษา และหน่วยงาน ต่างๆ ที่ต้องการทัศนศึกษา หรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับกับพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นสู่การ จัดการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ โดยในเบื้องต้นจะจัดสาธิตเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้แก่นักศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักและสำนึกรักทรัพยากรภายในท้องถิ่น

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่มของทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการ ท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ในจังหวัดนครปฐม

2. ควรทำการศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้โดยชุมชนของจังหวัดนครปฐมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

3. ควรทำวิจัยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเพื่อการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในจังหวัดนครปฐม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559**.
[ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2558. จาก [http:// www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4147](http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4147)
- ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- .เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). **บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- เทพกร ณ สงขลา. (2556). **รูปแบบการจัดการทรัพยากรเกษตรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืนใน
อำเภอ ช้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช**. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- นิพล เชื้อเมืองพาน. (2556). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
แหล่งน้ำพุร้อนในภาคตะวันตกของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วาริษฐ์ มัชฌมบุรุษ. (2554). **ส่วนประสมตลาดการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่
พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่**.วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร: วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 19
(พิเศษ), 80-88.
- สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. (2557). **คู่มือประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร**. กรุงเทพฯ:
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานจังหวัดนครปฐม.(2560). **บรรยายสรุปจังหวัดนครปฐมปี 2560**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 15 กันยายน
2560 จาก <http://www.nakhonpathom.go.th>
- Cohen, E. (1979). A Phenomenology of Tourist Experience. **Sociology**. 13, 179-201.
- Fuggle, L. (2016). **The Rise of Experiential Travel and Its Impact on Tours and Activities**.
Retrieved October 4, 2017, from <https://www.trekkssoft.com/en/blog/rise-of-Experiential-travel>
- Dowling, R.K. (2002). Australian Ecotourism – Leading the Way. **Journal of Ecotourism** 1, (2-3) Retrieved October 4, 2017, from <http://www.tandfonline.com/>
- Smith, W,L. (2005). **Experiential Tourism around the World and at Home: Definitions and Standards**. Kansas: Emporia State University.
- Yamane, T. (1973). **Statistics an Introductory Analysis**. (3rd ed.).New York: Harper and Row.